

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Italijanske čete na ruskem bojišču korakajo zdaj proti novim vojnim ciljem

Srečanje s prvim Italijanskim vojakom ob Bugu — Smisel italijanskega sodelovanja v Rusiji

Ukrajinsko bojišče — italijanski sektor — 25. avgusta. s. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Srečal sem prvega italijanskega vojaka v bližini Bugu. Srečal sem jih že na Madžarskem, v Rumuniji, v Besarabiji in v Bukovini, toda moje srečanje ob ukrajinski reki z vojniki zmagovitih edinic, ki so imele veliko čast, da stopijo na bojišče zoper boljševiške sile, to srečanje je bilo tisto, ki je mojemu duhu vtilo genotje in ponos nad tem, da sem Italijan.

Moje misli so bile zmedene in moja čustva tudi. Kdor se je bojeval, kdor je tvegaj in dajal v temnih in v svetlih trenutkih lastno roko in lastno kri za domovino, lažje kakor kdor koli drugi razume kaj pomeni za verujočega Italijana srečati v Rusiji Italijo z njenimi vojniki in z njenim orožjem.

Italijanski vojniki se junsko in slavno bore v Gondarju, bojujejo se v Marmariki ter drže v šahu sovražnika, ki je močnejši po ljudeh in po sredstvih. Italijanski mornarji se bore na Atlantskem in Sredozemskem morju. Italijanski letalci osporavajo sovražniku na Sredozemlju oblast v zraku. Zdaj pa se italijanski vojniki, Črne srajce in letalci bore v Rusiji proti Sovjetom. Treba je, da vsak Italijan pozna in ve, kakšnega napora za pripravo in organizacijo je treba za to sodelovanje italijanskih Oboroženih Sil. Zdaj sta na ruskim bojiščih v bojih proti Sovjetom dva velika naroda: nemški in italijanski z madžarskimi, rumunskimi in finskiimi zavezniki, ob navzočnosti slovaških čet in Francovih prostovoljcev.

Anglija in Združene države so v svojih delah uničile komunistične organizacije s pridnim in uspešnim delom parlamentarnih preiskovalnih komisij in s preganjanjem ter zapiranjem komunističnih poglavarjev in agentov ko-

minterne. Zdaj pa so sklenile zvezo s Stalinom in mu mislijo pomagati z kdo ve kakšnimi sredstvi in s kakšnim uspehom. Imena Churchill, Stalin, Roosevelt so živo znamenje boja zoper Evropo in zoper evropske narode, ki se vojskujejo, da zadobe svobodo in mir s pravičnostjo.

Fašistovska Italija in narodnosocialistična Nemčija bosta ustvarili pravico za zmeraj in obračunali z vsemi političnimi nesmisli, iznajdenimi v zadnjih časih za korist Anglije in Združenih držav.

Zdaj se je boj začel od tečajnika do Črne morja, od rakovega povratnika do Atlantskega morja, od Sredozemlja do prežalostne Anglije. V operacijah ni niti trenutka postanka.

Oborožitev in oskrba italijanskega ekspedicijskega zbora v Rusiji kar najbolj odgovarjata potrebam. Duh italijanskih čet je kar najvišji. Tudi legije Črnih srajc z nepotrpežljivostjo pri-

čakujejo, da bi se uveljavile ter stopile v akcijo ob strani drugih italijanskih oddelkov.

Po napornih približevalnih pohodih, po udeležitvi pri uničevalni bitki na Bugu, ki je privedla do zasedbe najvažnejših središč med Bugom, Balto in Nikolajevim, po vsem tem korakajo italijanske čete proti novim ciljem. Sovražnikov poraz v Ukrajini je bil tolik, da je treba s stotinami kilometrov meriti razdalje, ki jih je treba še premagati.

Za premikajočimi se oddelki prihajajo dolge vrste avtomobilov z oskrbo, ki nosijo vojakom vse, kar potrebujejo za življenje in za boj.

Italijanske sile se s silami močnejše Nemčije bore za osvoboditev Evrope od njenih sovražnikov, da bodo dale Evropi in svetu nov red in novo pravo, utemeljeno na pravičnosti, na tisti pravičnosti, ki jo je Bog dal ljudem dobre volje, da bi živeli v miru.

Vittoriose azioni dei bombardieri contro le piazzeforti di Malta e Tobruk

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 25 agosto il seguente bollettino di guerra n. 446:

In Cirenaica, sul fronte di Tobruk, notevole attività delle artiglierie e della aviazione dell'Asse. Formazioni aeree germaniche hanno efficacemente bombardato batterie contraeree della piazza e navi alla fonda. La nostra caccia ha abbattuto un apparecchio nemico.

Velivoli britannici hanno bombardato Bengasi causando qualche danno.

Nell'Africa orientale nuovo incursioni di aerei avversari sulle posizioni di Uolcheffit. Attività costante dei nostri reparti che hanno eseguito puntate offensive contro le linee nemiche.

La scorsa notte unità della Regia Aeronautica hanno bombardato l'aeroporto di Micabba (Malta) provocando numerosi incendi.

Sporazum med Italijo in Argentino o prodaji parnikov po argentinskih lukah

Buenos Aires, 25. avgusta. s. Vsi argentinski listi prinašajo z velikim poudarkom novico, da sta Italija in Argentina sklenili sporazum, po katerem bo Argentina kupila vse italijanske ladje, ki so zdaj v tamošnjih pristaniščih. Listi izražajo veselje nad tem, ker pomeni ta pogodba ustvaritev argentinske trgovske mornarice. Dolgi in težavi razgovori, ki jih je vedno navdihovala največja prisrčnost, so bili pod osebnim vodstvom poslana Boscarellija. Argentina je dozdaj bila edina ameriška država, ki je zakonito ravnala glede ladij vojskujočih se držav, katere so se zatele v njena pristanišča.

Posebno nemško uradno poročilo o potopitvi 25 angleških ladij

Hitlerjev glavni stan, 25. avgusta. s. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo naslednje izredno vojno poročilo.

Podmornice ter vojne ladje, ki nastopajo na širokem morju, sporočajo, da je bilo uničenih 25 sovražnikovih trgovskih ladij s skupno 148.000 tonami. 21 teh ladij so potopile podmornice po preganjanju, ki je trajalo več dni in po hudih bojih. Ladje so pripadale sprevedu, ki je plul v Gibraltar. Potopljeni so bili še en rušilec, ena korveta in ena spremna ladja. Samo osmim ladjam iz spreveda se je posrečilo uiti v portugalske vode.

Perzija se misli upirati vsakemu napadu

Washington, 25. avgusta. s. Perzijski poslanik v Združenih državah je imel posvet z ameriškim zunanjim ministrom Hullom ter mu povedal, da se bo Perzija z najtrdnjše odločnostjo upirala slehernemu napadu. Zagotovil je, da misli Perzija v sedanjem spopadu ostati najstrožje nevtralna. Pravijo, da bi angleški ali sovjetski napad na Perzijo imel zelo slab učinek na ameriško javno mnenje.

Razvoj operacij na ruskem bojišču

Nemški prodor do srednjega Dnjepra. Finci v uničenem Kekisalmiju. Sovjetski naporji za obrambo mostišč na Dnjepru

Hitlerjev glavni stan, 25. avgusta. s. Uradno vojno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva pravi:

V Ukrajini so zavzele nemške čete mostišče Čerka na Dnjepru, ki ga je sovražnik dozdaj trdovratno branil.

Severnozahodno od Kijeva se nadaljuje zastedovanje preganjanega sovražnika čez Dnjeper. Južno od Ilmenskega jezera so nemški oddelki premagali nasprotnika in ga vrgli čez reko Lovat. Ujetih je bilo nad deset tisoč vojakov in dobljeno veliko vojnega plena.

Nemške čete, ki se vojskujejo v Estoniji, nadaljujejo z napadom od vseh strani proti Tallinu. Napad, ki so ga na obeh straneh Ladoškega jezera s posebnim junaštvom izvedli finski zavezniki, se uspešno nadaljuje.

Berlin, 25. avgusta. s. V zaledju nemške vojske je bil ujet poveljnik neke sovjetske konjeniške divizije. General, čigar enota je bila v prejšnjih bojih dočela uničena, se je nekaj časa skrival po gozdovih.

Berlin, 25. avgusta. s. Poročajo, da je neka nemška divizija po silovitih bojih in izredno težavnih okoliščinah zasedla mesto Očakov ob izlivu Dnjepra. Med drugim so nemški vojniki morali prekoračiti obsežen miniran predel in prisil-

Medaglia d'argento a Bruno e a Vittorio Mussolini

Ecco la motivazione della medaglia d'argento al valor militare concessa al Capitano pilota Bruno Mussolini:

Comandante di una squadriglia da bombardamento eseguiva alla testa del suo reparto numerose operazioni belliche superando con fermezza e alto spirito combattivo tutte le difficoltà imposte dalle avverse condizioni atmosferiche e dalla vivace reazione nemica. Con la sua condotta ardita e coraggiosa ispirata da nobili sentimenti del dovere era sempre di esempio ai suoi equipaggi ai quali sapeva infondere l'entusiasmo e la fiducia necessari a condurre a termine ogni più audace impresa. — Cielo del Mediterraneo e della Grecia Agosto 1940 XVIII, Novembre 1940 XVIII.

Ecco la motivazione della medaglia d'argento al valore militare concessa al tenente pilota Vittorio Mussolini:

Ufficiale pilota di velivolo da bombardamento, partecipava a numerose azioni su importanti basi nemiche dimostrando doti non comuni di tenacia e di coraggio. In rischiose imprese, spesso contrastate dalla violenta reazione dei contraerea e dagli attacchi di rilevanti forze da caccia; dava ripetute prove di capacita' fermezza ed ardimento riuscendo tra le più gravi difficoltà a raggiungere gli obiettivi e portare a termine con successo la missione affidatagli. Cielo del Mediterraneo e della Grecia Agosto, Novembre 1940 XVII XIX.

Obisk nemškega propagandnega ministra v Italiji

Rim, 25. avgusta. s. Nemški propagandni minister dr. Goebbels je sprejel povabilo ministra za ljudsko kulturo Pavolinija in bo 31. avgusta dopotoval v Benetke, da se udeleži mednarodne kinematografske razstave. Ostal bo v Italiji nekaj dni.

Sovjetsko razburjenje zaradi nemških navedb o vojnih izgubah

Berlin, 25. avgusta. s. Iz pooblaščenega vira poročajo, da je nemško poročilo o prvih dveh mesecih vojne očito razburilo sovjetske oblasti. Moskovski radio si prizadeva vzbuditi v svetu vero o poročilu o domnevnih sovjetskih zmagah. Toda pri naštevaju uničenih nemških divizij Moskva pogosto navaja enote, ki jih ni.

V nasprotju z jasnimi in utemeljenimi nemškimi navedbami poročajo Sovjeti, da imajo le 150.000 mrtvih, 440.000 ranjenih in 110.000 pogrešanih. Celotne nemške izgube znašajo po teh propagandnih trditvah 2.000.000. Tankov je bilo uničenih 5500 sovjetskih, 7000 nemških, letal 4500 sovjetskih, 7200 nemških, topov 7500 sovjetskih in 10.000 nemških.

Razlogi za navidezni zastoj ofenzive na Vzhodu

Ankara, 25. avgusta. s. Turški general Erkilet obračunava v listu »Džun Huriet« z angleško propagando, ki trdi, da se je zavezniška ofenziva na vzhodnem bojišču ustavila. General pravi, da je razumljivo, če so zavezniška poveljstva, prispela na določeno točko, morala spet izvesti preskobo z vsem materialom, potrebnim za moderno vojno. Zato so morala urediti zaledje in zasedeno ozemlje. To je razlog, zaradi katerega se je ofenziva na videz ustavila. Razen tega pa je napredovanje v sredi bojišča zahtevalo, da napredujeta tudi obe krili, da bi fronta potekala pravilno. Povsod, kjer so Sovjeti hoteli poskusiti s protiofenzivo, so imeli ogromne izgube, ki jih lahko računamo na 25 divizij, ne da bi bili dosežki kak uspeh. V bistvu se napredovanje zavezniškov nadaljuje po načrtu, ne da bi sovjetskemu poveljstvu dalo kaj oddiha.

Vesti 25. avgusta

Poveljnik nemškega letalstva maršal Goering je v Hitlerjevem imenu podelil odlikovanje železnega križa 22 italijanskim letalcem zaradi junaštva pri spremljevanju nemških letalskih oddelkov v boju za Tobruk.

Namesto 1000 letal, ki jih je zahtevala Sovjetska Rusija kot prvo neobhodno potrebno pošiljatev, je bilo do zdaj poslanih v Rusijo le nekaj ducatov letal, poročajo razni ameriški listi.

Rumunski kralj Mihail je povabil v maršala generala Antonescu zaradi zaslug, ki si jih je pridobil za domovino in za prestol s tem, da je zmagovito vodil vojno na Vzhodu.

V Združenih državah se je začelo veliko splošno gibanje za prepoved prodaje alkoholnih pijač. Tak prepoved je bila izdana tik pred poprejšnjo svetovno vojno.

Po izpovedih sovjetskih ujetnikov je povelje za pobijanje nemških ranjencev prišlo naravnost iz Moskve, javlja nemški poročevalski urad. ki s temi izpovedmi postavlja na laž trditve moskovskega radia, da Sovjeti ne pobijajo ujetnikov.

V ameriških krogih govore, da je angleški poslanik lord Halifax nenadno odletel v London ter tam takoj imel več posvetov z Churchillom zaradi vprašanja Perzije in zaradi perzijskega odločnega stališča glede obrambne nevtralnosti.

nobene vojaške izobrazbe, kar priča o hudih izgubah sovjetske vojske v Ukrajini.

Sovjeti izvajajo obupne napore, da bi branili svoja mostišča na Dnjepru. Včeraj zjutraj sta se dve stotnji izkrkali na nekem otočku sredi reke, ki so ga bili Nemej poprej zasedli. Nemški vojniki so pustili, da so Sovjeti končali svojo operacijo, potem pa so začeli streljati. Malo minut nato je bil nasprotni oddelek uničen.

Hrvaško obrežno ozemlje od Reke do Črne gore — pod italijansko vojaško oblastjo

Nov važen sporazum za zagotovitev popoldne neodvisnosti Hrvaške države

Zagreb, 25. avgusta. s. V soboto je bilo objavljeno uradno poročilo hrvaške vlade, ki pravi, da je italijanska vlada sporočila, da smatra, da je brezpogojno potrebno okrepiti položaj v hrvaškem obrežnem predelu od Reke do Črne gore in to zaradi vojnih potreb ter vojaške priprave. Zato je potrebno, da ima italijansko vojno poveljstvo možnost za najboljše akcije glede javne varnosti in glede zagotovitve javnega prometa.

Zaradi tega sporočila je poglavarnik Pavelić imenoval posebnega upravnega komisarja, kateremu je dana vsa oblast v tem predelu in kateremu so podrejeni vsi upravni oblastniki. To je storil zaradi zagotovitve miru in javnega reda in zaradi vzpostavitve vseh panog vojaške obrambe na tem ozemlju. Novi hrvaški upravni komisar prebiva na sedežu poveljstva II. italijanske armade in je glede vseh vprašanj uprave, javnega reda in varnosti podrejen poveljniku II. italijanske armade. Pod oblast italijanske vojaškega poveljstva je postavljena tudi železniška proga iz Reke čez Ogulin na Split ter vsa brzojavna in telefonska služba ob njej.

Hrvaške vojaške enote v tem predelu so v svojih operacijah v vsem podrejene poveljstvu II. italijanske armade.

Podrobnosti o izvajanju tega sporazuma bodo določene s pogajanj. Za hrvaškega generalnega upravnega komisarja v omenjenem obrežnem predelu je bil imenovan minister dr. Karčić.

Poglavarnik v svojem razglasu vabi hrvaško prebivalstvo na tem ozemlju, naj s čisto ljubeznijo pomaga sodelovati z italijanskimi vojaškimi oblastmi, ker bo to koristilo Italiji in neodvisni hrvaški državi v skupnem boju. Italijanska vojaška uprava nad omenjenim ozemljem je začas-

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. dom«

Delo zdravstvene avtokolone je bogato na uspehih

Ljubljana, avgusta.

Naše časopisje ima sedaj skoraj vsak dan poročila iz različnih krajev Ljubljanske pokrajine o obisku zdravstvene avtokolone. Iz teh poročil je razvidno, da je naše prebivalstvo na deželi z velikimi simpatijami ter hvaležnostjo sprejelo to ustanovo, ki našemu ljudstvu izredno mnogo koristi v zdravstvenem oziru. Saj je nešteto ljudi, ki šele pri tej zdravstveni koloni dobe prvi zdravniški pregled in diagnozo ter navodila, kako se zdraviti. Zdravstveno kolono vodi direktor cav. dr. Duce, kateremu je dodeljeno šest zdravnikov in prav toliko asistentov. Avtokolona ima naslednje oddelke: ortološki (za ušesa, grlo, nos), okulistični (za oči), röntgen, odoantrijo (zobno zdravništvo), pediatrijo (noge) in interni medicinski oddelki. Avtokolona potuje z dvema avtomobiloma, v katerih so nameščeni posamezni oddelki z vsemi potrebnimi instrumenti ter zdravili.

Vsak dan opravi ta avtokolona ogromno delo, saj vsak oddelki dnevno pregleda najmanj 300 bol-

nikov. Kolona je do sedaj prepotovala vse važnejše dolenske in notranjske kraje, Suho Krajino, Kočevsko in druge kraje.

Poleg zdravnikov, ki se v resnici vestno trudijo, zaslužijo posebno pozornost in zahvalo zaščitne sestre. To so prijazne mlade gospodične, ki se prav tako vneto trudijo v prilog zdravja šolske mladine in odraslih pacientov. Zaščitne sestre je naše ljudstvo po večini šele sedaj spoznalo. Te gospodične imajo izobrazbo, ki odgovarja stopnji učiteljice, saj se morale študirati srednjo šolo do male mature, nato pa posebno šolo za zaščitne sestre, ki je trajala tri leta. V tej izobrazbi se te gospodične spoznajo z vsemi potrebnimi znanostmi, ki jih usposablja, da morejo asistirati zdravnikom pri zdravstvenih pregledih ter so jim v pomoč in enako seveda tudi bolnikom.

Ljudstvo se vabilu za zdravstvene preglede po tej avtokoloni prav rado odziva, pregledi šoloobveznih otrok pa so itak obvezni.

Sprejmite brezdomce pod streho čez zimo!

Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, se obrača na vse, ki imajo razumevanje za težavni položaj onih, ki so zaradi vojnih dogodkov izgubili dom in streho, da mu blagovolijo pomagati na ta način, da dajo na razpolago svoje stanovanjske prostore za namestitev teh naših nesrečnih rojakov. V letnem času smo jim nudili bivališče v raznih internatih in šolskih telovadnicah, kar pa mora s pričetkom šole izostati. Mnoge družine smo sicer naselili na deželi in jim s tem omogočili vsaj skromno streho preko zime. Toda v naših zasilnih bivališčih so tudi družine, ki imajo otroke za šolanje in ki jih zato ne moremo naseliti na deželo. Nemogoče je pa tudi, da bi ostali naši brezdomci preko zime v zasilnih bivališčih, ki jih ni mogoče prekuriti, saj se otroci tam ne morejo ne gibati in ne učiti, niti jim preko zime v primeru najmanjšega prehlada ne moremo dati najpriljubljenejših oskrbe. Vsem tem

moramo preskrbeti že sedaj primerno streho za čas zime.

Zato se obračamo z gorečim apelom do vseh, ki hočejo razumeti gorje brezdomcev, da nam sporoče, kakšne prostore bi nam mogli dati na razpolago, dalje ali so prostori opremljeni in koliko oseb bi bili pripravljeni prevzeti pod streho čez zimo. Rdeči križ bi za vse to nudil tudi odškodnino, da bi bila dobrota posameznikov vsaj skromno povrnjena. V teh težkih časih mora pripetovati za lajšanje bede vojnih žrtvam prav vsak, zato smo prepričani, da naša prošnja ne bo nalezla na gluha ušesa in da nam bo omogočeno pomagati najbednejšim: Dvakrat da, kdor hitro da. Zato ne odlašajte. Prijave sprejema Pokrajinski odbor Rdečega križa, sekcija za socialno pomoč, Franciščanska ulica št. 6-I, odsek za delo, soba štev. 5.

Iz Srbije

Poziv kmetijskih zbornic na kmetško ljudstvo. Vodstvo kmetijskih zbornic v Srbiji je izdalo na kmetško ljudstvo poziv, naj ne naseda zlobni agitaciji in naj ne uničuje svojega premoženja in priredkov. To bi bilo skrajno škodljivo za nje same, kakor tudi za srbsko gospodarstvo, ki rabi edinole mir in red. Agitacija ima le ta namen, da bi zbegala ljudstvo in ga odvrnila od treznega in mirnega dela.

Od komunistov ustreljen. »Donauzeitung« poroča, da je bil blizu Obrenovca ubit šef električne centrale v Obrenovcu Pankas. Mož je nesel neko prijavo orožniški postaji v istem kraju, na povratku pa so ga prestregli trije oboroženi komunisti in zahtevali od njega, da jim pove, kaj je orožnikom prijavil. Toda Pankas je potegnil orožje in začel streljati na napadalec in enega izmed njih ubil. Toda sam je bil tako težko ranjen, da je poškodbam pozneje podlegel. — Neki neznanec pa so napadli postajnačelnika na postaji Mali Borak na Ubu in ga ubili. Orožniki so takoj posegli v boj in težko ranili enega izmed napadalec.

Nadzorstvo nad cenami. Navzlic ukazom za sedbene oblasti, ki je preprečevala poviševanje cen življenjskim potrebščinam, se je v Beogradu opazilo, da so cene navzlic temu rastle. Zavoljo tega je srbska oblast v sodelovanju z nemškimi poveljstvom odredila, da se ustanovi pri begradski policiji poseben oddelki, ki bo imel 60 moči, da bo stalno nadzoroval trgovine in prodajalnice. Trgovci, ki bi se pregrešili proti najvišje dovoljenim cenam, bo kaznovan, pozneje pa poslan na prisilno delo.

S Hrvaškega

Pomirjenje v Bosni. Nemška »Die Donauzeitung« poroča iz Bosne, da se je med srbsko pravoslavno ljudstvo spet naselil mir, ker so se ljudje znali osvoboditi pritiska četnikov in podobnih terorističnih elementov. Mnogi, ki so pobegnili v gore, so se že vrnili na svoje domove. Isti tudi poroča, da so sedaj v hrvaških rokah tle kraji, kjer je bilo največ spopadov: Donji Lapac v Liki in Kulen Vakuf ter Drvar v Bosni.

Naglo sodišče v Banjaluki. Hrvaški pravosodni minister je ustanovil tudi za banjaluško pokrajino posebno potovalno naglo sodišče, katerega člani so banjaluški sodniki. Sodišče bo imelo nalogo s strogimi kaznimi zatreti vsa uporniška delovanja.

Zidanje delavskih kolonij. Hrvaška vlada je začela v več večjih mestih pripravljati vse potrebno za zidanje delavskih stanovanjskih kolonij. Tako se bodo večje stanovanjske kolonije gradile v Zagrebu, Karlovcu, Varaždinu in tudi v Sarajevu. V bosanski prestolnici bodo prihodnje dni položili prvi temeljni kamen za novo kolonijo. Obenem so začeli popravljati tudi poslopje poštnega ravnanstva v Sarajevu, ki je bilo ob velikonočnem bombardiranju precej poškodovano. Popravila bodo veljala poldrug milijon kun.

Koledar

Danes, ponedeljek, 25. avgusta: Ludovik, kr. Torek, 26. avgusta: Cefirin, p.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič-Tržaška 48.

Enoletni trgovski tečaj v Novem mestu s pravico javnosti vpisuje dnevno. Solnina 85 Lir. Začetek pouka 9. septembra. Dular Vinko, Novo mesto.

Vpisovanje na mestni ženski reálni gimnaziji bo v ponedeljek, 1. septembra, za učenke, ki so že bile na zavodu, in v torek, 2. septembra, za učenke z drugih zavodov. Obkrajat od 9 do 11.

Mestni trgovski tečaj na liceju. Vpisovanje vsak delavnik od 10 do 11 v ravnateljevo pisarno. Tam se dobe vse potrebne informacije.

Zaradi zagotovitve mleka apel opozarjamo vse gospodinjice in druge konsumente, ki ga jim mlekarice ne nosijo v hišo, da morajo do torka, dne 26. avgusta zvečer naznaniti najbližji mlekarini ime in priimek družinskega glavarja in družinskih članov, stanovanje ter vsakdanjo potrebo mleka. Samo tistim, ki se bodo do tega dneva prijavili, bo dobavila mleka zagotovljena. Mlekarne morajo te pravilno izpolnjene prijave predložiti Mestnemu preskrbovalnemu uradu v treh izvodih najkasneje do prihodnjega petka, 29. avgusta popoldne. Javni zavodi (bolnišnice, sanatoriji, javne kuhinje), gostinski obrati (kavarne, restavracije, gostilne, slaščičarne i. dr.) in drugi večji odjemalci naj pa potrebo količino mleka naznanijo Centralni mlekarini v Maistrovi ulici št. 10.

Spominska plavalna tekma na Ljubljani

Ljubljana, 25. avgusta.

Včeraj dopoldne je priredila plavalna sekcija ljubljanske Ilirije veliko plavalno tekmo, da počasti spomin prerano umrlega pionirja slovenskega plavalnega športa Borisa Zirovnika. Plavalna prireditev je bila v zibelki ljubljanskega plavalnega športa — v Ljubljani. Ljubljana je bila nekoč poprišče bojev med Ilirijo in Primorjem, kakor je bilo igrišče pod cekinovim gradom in Dunajski cesti poprišče bojev med nogometaši obeh taborov. Da znajo ceniti dela svojih tovarišev, ki jih ni več med živimi, je pokazala kaj nazorno tudi včeraj ilirijanska plavalna ekipa, ki je prišla na štart v polni zasedbi, saj so plavalci vsi najboljši, ki kaj pomenijo v slovenskem plavalnem športu. Med tekmovalci smo opazili Žižka, Pelhana, Močana, Mihaleka, Finčeva Dragušo in še številni drugi so prišli, da se bodo pomerili tudi v reki, kdo bo boljši. 32 tekmovalcev je bilo zbranih na štartu, kar je izredno lepo število, če vzamemo v obzir oblačno in hladno vreme.

Proga je vodila od znanega Mokarja pa po strugi navzdol do prav tako znane Spice, kjer je bil cilj pri zatvornici. Vsa proga je bila dolga nekaj več kakor dva in pol kilometra. Tekmovalci so bili razdeljeni na tri skupine: na seniorje, juniorje in dame. Od dam je plavala samo Finčeva, kar je vredno še posebne pohvale. Štart je bil skupen ob 10.15, nekaj po 10.45 pa so se prvi rezali cilj pri zatvornici. Za »Zirovnikov memorial«, kakor se bo odlej to tekmo imeenovalo, so bile razpisane tudi posebne nagrade. Tako je dobil prvi, ki je do-

segel najboljši čas, in to je bil včeraj Žižek, v prehodno last krasen pokal, drugi pa, ki so se tudi dobro odrezali, pa so dobili v spomin lepe plakete.

Kakor med plavalci, tako je bilo veliko zanimanje tudi med gledalci. Tisti, ki so si lahko izposodili čolne ali pa so sami srečni posestniki, so tekmovalce kar spremljali, oni pa, ki čolnov niso imeli, so se pa zbrali v velikem številu ob Špici, kjer so pričakovali tekmovalce. Odslej bodo tekme za »Zirovnikov memorial« vsako leto na sporedu in upajmo, da bomo v najbližji bodočnosti mogli zanimivo plavalno tekmo gledati celo v Ljubljani strugi skozi mesto. To takrat, ko bo vodna gladina v mestu višja. Upajmo, da se bodo tudi v naši Ljubljani takrat udomačile tekme, pa ne samo plavalne, ampak tudi tekme s čolni, po reki skozi mesto, kakor je to v navadi še dolgo časa po drugih večjih mestih.

Rezultati včerajšnjega tekmovalstva za »Zirovnikov memorial« pa so naslednji:

Seniorji: Žižek Branko 31:55, Močan 32:49, Mihalek 35:20, Pelhan 35:57, Hudnik 37:20 itd.

Juniorji: Loeser 33:32, Smerkolj 37:14, Roter 37:24, Kerševan 37:29.

Dame: Frinc Draguš 38:49.

Eden od tekmovalcev je bil diskvalificiran, devet plavačev pa je na progi odstopilo.

Tekmovalstvo je vodil sekcijski načelnik g. Čerček, štarter je bil g. Kogovšek. Nagrade in plakete so bile po tekmovalstvu razdeljene zmagovalcem v prostorih ljubljanskega športnega kluba.

S Štajerskega

Prijava obrtnikov. Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko je izdal nove predpise, po katerih se morajo krajevnim političnim komisarjem prijaviti vsi obrtniki, ki svoje obrti izvršujejo, kakor tudi tisti, ki imajo obrtne liste ali pa so najemniki obrti. Političnemu komisarju morajo predložiti prepis svojega obrtnega lista v nemščini. Ponovna ureditev obrtništva je po navedbah uradnega razpisa potrebna zaradi zmed, ki so ostale iz časov pred vojno. S takojšnjo veljavnostjo pa je prepovedano izvrševanje sledečih obrtov na Štajerskem: prevzemanje zastopanja pred oblastmi, vse ženske posredovalnice, posredovalnice za delo in službe ter podjetja za prodajanje premičnih na javnih dražbah. Šef civilne uprave pa si pridržuje pravico, da potrdi ali pa odkloni katero koli od obrtnih prijav.

Avtomobil podrl dve ženski v Mariboru. V sredo sta stali na vogalu Tvrniške in Tegetthofove ulice trgovka Greta Muhič in kuharica Ana Zaverčnik. Nepričakovano pa je pridrvel izza vožala avtomobil in obe ženski podrl na tla. Muhičeva je dobila težke poškodbe po vsem životu in jo je reševalni avtomobil nezavestno prepeljal v bolnišnico. Poškodbe kuharice Zaverčnikove pa so lažje.

Smrti. V mariborski bolnišnici je umrla 61-letna vdova po železniškem nadzorniku Kristina Seničar. Na svojem domu je umrl 82-letni upokojeni učitelj Karl Parmenter. Dalje sta umrla tudi 44-letni železniški nadzornik Andrej Zele in 9 mesečna mizarjeva hčerka Silva Kodrič.

Konec šolskega pouka v Poljčanah. Pred nekaj dnevi je šola v Poljčanah zaključila svoje šolsko leto. Za to priložilo, ko so učencem razdelili spričevala, je bila tudi primerna slovesnost, pri kateri so bili navzočni predstavniki vseh oblasti.

Roparski umor na Gorenjskem. »Maribor« Zeitung« poroča iz Trzin, da je neki neznanec zahrbtno ustrelil čevljarskega pomočnika Alojzija Majheniča, ko se je peljal s kolesom med Trzinom in Črnučami. Morilec je s strelji Majheniča do smrti pobil, potem pa ga oropal. Zločinec še ni bil izsleden.

Nesreča iz šale. V predilnici Rotex v Melju (Maribor) sta se iz šale ruvala delavca Anton Majhen in France Zorko. Majhen je držal v roki žepni nož, ki bi mu ga za stavo moral Zorko izviti iz rok. Pri tem pa se je nož zaprl in obema močno porezal roki. Oba delavca sta morala po pomoč v bolnišnico.

Rojstva in smrti v Mariboru. V drugi tretjini avgusta je bilo v Mariboru rojenih 18 otrok (10 dečkov in 8 deklic), prav toliko pa je ljudi tudi umrlo, in sicer 5 moških in 13 žensk. V istem času je bilo sklenjenih 12 zakonov.

Smrti vzglednega Nemca. Kakor poroča »Marburger Zeitung« iz Brezic, je tam umrl za srčno kapjo upokojeni davčni uradnik Franc Ozimič, ki je bil nazadnje tudi uradnik na političnem komisariatu v Brezicah. List pravi o pokojniku, da je bil zaveden Nemec in se je tudi poprej vedno posluževal nemškega jezika, čeprav je bilo to nevarno. Edina želja, ki jo je ta mož gojil, je bila ta, da bi videl svojo domovino osvobodeno.

Nesreče

Ljubljana, 25. avgusta.

Včerajšnja nedelja je zabeležila nekaj nesreč, največ padcev s koles. Tako se je pri padcu s kolesa Marija Kokotec močno poškodovala na glavi. Pri padcu si je nevarno zlomil nogo Miha Mahne, prav tako tudi 55-letni Ivan Hladnik. — Med pretepotom je dobil poškodbe na roki 45-letni Jože Zupan. — S postelje pa je padel brome Hinko Ribtar, ki si je zlomil roko. Vse poškodovance je prepeljal v bolnišnico reševalni avto.

Pevci basisti, ki bi imeli interes sodelovati v opernem pomožnem zboru, naj se zglasijo v opernem gledališču v ponedeljek, dne 25. t. m. ali v torek, dne 26. t. m. dopoldne ob 11.

Sola Glasbene Matice ljubljanske, ki deluje od leta 1882 dalje in je naš najstarejši glasbeno vzgojni zavod, na katerem so se šolali skoraj vsi naši priznani glasbeniki, bo sprejemala gojence za novo šolsko leto 1941-42 od 1. do 4. septembra t. l. v pisarni Glasbene Matice, Vegova ulica št. 7, dnevno od 9 do 12, in od 15 do 17 ure. Na šoli se poučujejo solopetje, klavir, violina in vsi ostali orkesterski instrumenti, dalje mladinsko petje, glasbena teorija, harmonika in orgle. Šolanje je razdeljeno na štiri stopnje, in sicer na pripravnico (dva letnika), nižjo šolo (štiri letniki), srednjo šolo (dva letnika) in višjo šolo (2 letnika). Po dovršeni nižji šoli Glasbene Matice je mogoč prestop v Državno srednjo glasbeno šolo. Učna tvarina se ravna po tvarini državnih glasbenih šol. Vse ostale podrobnosti so nabite v veži zavoda. Začetek rednega pouka bo 5. septembra 1941.

L'alluminio nei trasporti

La tecnica moderna tende ad una sempre più integrale applicazione dell'alluminio e delle sue leghe, specie nei mezzi di trasporto: aerei, terrestri, marittimi, in cui la diminuzione della massa metallica aumenta la velocità. Le leghe leggere, o leghe d'alluminio sono una necessità del nostro tempo che vuole velocità in tutte le industrie e nella vita. Sono centinaia queste leghe preziose, tra le quali il duraluminio, entrato trionfalmente negli aeroplani, dirigibili, costruzioni tranviarie, littorine, navi, carrozzerie, ecc. L'alluminio risponde ai numerosi requisiti delle più svariate applicazioni moderne.

Aluminij

pri prevoznih sredstvih

Moderna tehnika teži za čim popolnejšo izrabo aluminija in njegovih spojin posebno v prevoznih, zračnih, pozemskih in pomorskih sredstvih, pri katerih zmanjšanje kovinske gmote poveča brzino. Lahke spojine ali spojine z aluminijem so zahteva današnjega časa, ki se mu hoče bržine v vseh industrijah kot v življenju sploh. Teh dragocenih spojin je na stotine, med njimi duraluminij, ki si je zmagoslavno osvojil letala, zrakoplove, tramvajske in moderne železniške konstrukcije (litorine), ladje, avtomobilska ogrođa itd. Aluminij ustreza številnim zahtevam najrazličnejših modernih potreb.

Alluminio-Aluminij

METALLO DEL DOMINIO • GOSPODUJOČA KOVINA

E COMPLETAMENTE ITALIANO • JE POPOLNOMA ITALIJANSKA

Lepa verska slovesnost na Barju

Ljubljana, 25. avgusta. Barje bo včerajšnji dan z vso pravico uvrstilo med svoje važne zgodovinske dneve. Ta naselbina, ena najmlajših v okviru mesta Ljubljane, se je zadnja leta močno dvignila. Ima sicer izrazito kmetjski značaj, toda prav v tem je bodočnost te naselbine, saj so Barjani že davno spoznali, da se s plačati kultiviranje prej zamočvirjenega ozemlja, ki pa ni več barje v dobesednem smislu, zlasti, odkar je regulirana Ljubljanka. Sredi Barja se dviga ponosna šola, ki vzgaja mladino, povrh tega pa je ta šola pravi razsadnik raznovrstnih kultur poljskih pridelkov in zelenjave, cvetja in drugega, tako odlično pomaga dvigniti blaginjo Barjanov. Na desno od lžanske ceste, bolj proti Ljubljani, pa je bilo pred nekaj leti zgrajeno drugo duhovno središče Barjanov, krasna cerkev, za katero je izdelal idejni načrt sam mojster Plečnik. Ta čudovita cerkev zasluži zaradi svoje lepote in tople domačnosti v resnici, da si jo ogleda vsak Ljubljančan.

Da pa bodo Barjani v resnici imeli redno duševno pastirstvo, so se naselili sedaj pri tej cerkvi očetje minoriti, ki so se včeraj uveli na Barje. Včeraj ob 10. se je cerkev napolnila vernikov, tako šolske mladine in odraslih, med katerimi je bilo tudi precej vernikov iz mesta, zlasti Trnovčanov — Barje spada namreč pod trnovski župnik. Na Barju sta se naselila dva duhovnika minorita, namreč gvardijan o. Mirko Godina in p. Savinšek ter en redovni brat. Poprej so bili v Pljuju.

Zaloška cesta bo tlakovana

Nad dvajset let je bila glasna želja Ljubljančanov in — moremo reči — skoraj vseh podeželanov, naj se Zaloška cesta čimprej uredi, to se pravi, čim prej tlakuje. Ta cesta spada med one štiri, pet dovodnih žil našega mesta, po katerih gre ves promet, koder prihajajo prodajalci v mesto in hkrati kupci, kjer gre polno industrijskega delavstva, uradništva, trgovcev in njihovih nameštencev. Ne smemo pozabiti, da je tudi vzhod Ljubljane važno industrijsko središče in da je prav za prav vsa glavna industrija Ljubljanske pokrajine — če izvajamo tobačno tovarno, nekaj opreke, žag in tipičnih mestnih podjetij, osredotočena prav na vzhod Ljubljane: Vevška papirnica, kemična tovarna, tovarna kleva, Saturnus, industrija usnja itd., to je vse tam.

Tista Zaloška cesta je še zaradi druge stvari važna: ob njej so naše glavne bolnišnice, prvič splošna bolnišnica z različni oddelki, z anatomskim inštitutom ter pravkar odprto interno kliniko medicinske fakultete ljubljanskega vseučilišča,

Komarjeva nedelja v Šiški

Ljubljana, 25. avg.

Letos so bili Šiškarji kar zadovoljni. God patrona stare cerkve na Celovski cesti je padel ravno na nedeljo. Jernejeva nedelja ima v Šiški ime »komarjeva« nedelja, pravijo, da iz neke stare šale Ljubljančanov na račun Šiškarjev, češ da Šiškarji na svoje žeganje koljico namesto prašiča, komarja. Toda Šiškarji so se dosedaj še vedno postavili, češ da se premorejo nekaj in zato prav na »komarjevo« nedeljo radi povabijo Ljubljančane v goste in ti se seveda radi odzovejo na prijazno vabilo. Letos je bilo sicer nekoliko manj in bolj zmerno, kakor druga leta, vojna je pač vojna. Toda če si imel znanje s kako prijazno šišensko gospodinjjo ali gostilničarko, si malo pomežiknil, pa si dobil tudi kaj tečnega za pod zob, recimo nekaj takega, kar je dihalo po prašiču, po flancatih in bobih ali drugih dobrotah, kar vse gre letos še bolj v tek, kakor druga leta. Da si dobil tudi nekaj za grlo, se razume samo ob sebi. Šiška je bila nekoč predmestje Ljubljane, tja so hodili Ljubljančani na velike izlete in sedaj se ta tradicija ponavlja. Torej tudi kar se tiče modkrole so imenitni šišenski krčmarji poskrbeli, da je bilo ustrezno žejnim Ljubljančanom in pravim Šiškarjem. Dva vrtljaka, nekaj zabavižnega in podobnega, kar je potrebno na vsakem žeganju, je poskrbelo za zabavo mladini. Gostišča so bila res polna, toda povsod je bilo dostojno.

Seveda so se Šiškarji udeležili tudi cerkvene slovesnosti v ozaljšani cerkvi sv. Jerneja, ki je kar pomlajena in se je mojstru Plečniku pred leti posrečilo, da je iz nje ustvaril pravo arhitektonsko umetnino.

Letošnja Jernejeva nedelja v Šiški je potekla sicer manj hrupno kakor prejšnja leta — plesa in velikega pijačevanja ni bilo, toda tako je boljše in tudi več pristne radosti so imeli Šiškarji in njihovi gostje na ta način.

V imenu oo. frančiškanov se je udeležil te slovesnosti o. Odilo, pri službi božji pa so peli veliki križarji pod vodstvom organista g. Kosa.

Trnovski župnik g. Vindišar je imel ob tej priliki lep cerkveni govor. Poudaril je, da so minoriti veča družina ev. Frančiška Asiškega, kakor so tudi oo. frančiškani in kapucini. Na Barje jih pošilja naš škof, da dobe tu začasno streho in priliko, da bi lažje vzgajali svoj naraščaj, da ga bodo mogli študirati na ljubljanskih šolah, zlasti na univerzi. Oskrbovali bodo redno službo božjo, ob nedeljah in delavnikih pa učili večje otroke Barjanov, medtem ko bo mlajše učil en trnovski kaplan.

Očetje minoriti so prevzeli s cerkvijo tudi precejšnjo skrb, namreč kako plačati še ostale obveznosti. Zato je g. župnik prosil barjanske župljane, naj pomagajo oo. minoritom v tem oziru. Hkrati naj zberejo odbor nekaj mož, ki bodo sodelovali pri upravi cerkve, od teh mož bo škofijski vikar izbral dva cerkvena ključarja. Izrekel je dobrodošlico oo. minoritom v imenu vse trnovske fare ter naglašal srečo, da ima sedaj Barje svoje duhovnike, zakaj mnogo je slovenskih krajev, kjer duhovnikov ni več in to naše ljudi zelo žalosti.

Slovesno službo božjo je nato daroval gvardijan g. Mirko Godina. Po službi božji je bilo darovanje v prilog cerkve ter se je tu zopet pokazala vzgledna požrtvovalnost Barjanov.

Enako kakor dopoldne se je barjanska cerkev sv. Mihaela napolnila tudi popoldne, ko so bile ob 4. pete liturgije.

z mrtvašnice, s centralnim poslopjem Higienškega zavoda, dalje je tu vojaška bolnišnica, tu sta dva moderna sanatorija, Leonišče in Slajmerjev dom, tu je tudi gluhošolnica in v bližini zavetišče za onemogle, tu je zavod za raziskovanje raka. Zaloška cesta je torej v resnici zdravstveno središče slovenskega naroda. Tu vodi tudi neposredna pot do bolnišnice za duševno bolne na Studencu.

Skoraj čudno se nam zdi sedaj, ko naštevamo vse važne ustanove ob tej cesti, da smo morali nekoč javno zahtevati, naj se Zaloška cesta vsaj posipa z gramozom ali peskom, ker je bila preveč blatna. Trpeli so zlasti bolniki, ki so prihajali ali odhajali iz bolnišnice.

Zahteva po ureditvi te ceste se sedaj uresničuje. Zaloška cesta so pričeli tlakovati!

Cestišče na Zaloški cesti je sedaj razkopano, prva tlakovalna dela pa so se že pričela. Hkrati utrjujejo tudi cestno podlogo električne železnice. Pričeto že tramvaj proti bolnišnici so sicer odpadle že pred dvema letoma, ker je prišel vzorno funkcionirati. Izogibanje je pred splošno bolnišnico točno, tako da bolniki res ne trpe. Tramvaj vozi do karmeličanske cerkve. Na ta način imajo Moste prav dobro zvezo z mestom, hkrati pa seveda vsi humanitarni zavodi vzdolž Zaloške ceste.

Tudi dosedaj neznosno blato pred splošno bolnišnico bo izginilo. Široki prostor pred poslopjem sedaj utrjujejo z gramozom in prodrom, nakar ga bodo katanizirali, oziroma asfaltirali. Nič več ne bo neprijetnosti, kakor smo jih doživljali vsi, ki smo morali greti blato na poti od vhoda bolnišnice do tramvaja. Prav taki utrjeni prehodi se pripravljajo vzdolž vse Zaloške ceste, kjer so pač večje ustanove, to je bolnišnice, šole, vzgojališča in podobno.

Zaloška cesta in dela na njej pomenjajo prav za prav šele začetek. To je uvod v velika cestna dela okoli Ljubljane in v vsej Ljubljanski pokrajini.

Obvestila

Romarje na Kurežek opozarjamo, da si lahko od danes dalje za nedeljsko romanje dne 31. t. m. rezervirajo mesta v avtobusih. Prijavnice se dobe v trgovini Ničman, Štiglič in Soukal na isti način kot lani.

Odjemalci mesarja Jožeta Musarja, ki so nekaj časa dobivali meso na stojnici Alojzija Kojana na Vodnikovem trgu in v mesnici Jelene Josipine na Celovski cesti št. 54, bodo od sedaj dobivali meso spet v obeh Musarjevih mesnicah na Sv. Petra cesti in na Celovski cesti.

Na I. deški meščanski šoli v Ljubljani — Prule bodo popravni izpiti dne 29. avgusta, pričetek ob 8. uri. — Vpisovanje učencev za novo šolsko leto bo 1., 2. in 3. septembra, vsakikrat od 8. do 12. ure. Podrobnejše je objavljeno v veži šolskega poslopja.

V II. moški meščanski šoli v Ljubljani — Bežigrad bodo popravni izpiti v soboto, dne 30. avgusta. Začetek ob 8. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra dopoldne. Natanejšja navodila so objavljena v šoli.

Odpiramo prodajna in preprodajna skladišča v vseh večjih krajih.

Gre za nov, brezkonkurenčen, praktičen, epohalen tehničen izdelek. Po njem se povprašuje v množicah. Kupci so: vse industrije, obrti, trgovine, vsa gospodarska podjetja, zasebniki itd. Za kar najhitrejšje preskrbovanje je treba ustanoviti prodajna in oddajna skladišča po vseh krajih. DOBER ZASLUŽEK in dolgoletna eksistenca. Strokovno znanje ni potrebno. Vsaka resna, trgovsko sposobna oseba, ki razpolaga s kapitalom od 5.000 do 20.000 dinarjev v gotovini, naj pošlje obširno razloženo ponudbo z navedbo področja, za katerega se zanima, na: »Interrekam« Zagreb, Marovska 28, pod šifro »PRODAJNO INDUSTRIJSKO SKLADIŠTE P. 6657«.

Naročite naš popoldnevnik najcenejši

»Slovenski dom«!

OBNOVITELJ PERZIJE

Riza šah Pahlevi

»Riza šah ima dvojne oči, z enim gleda v bodočnost, z drugim v preteklost.« — Tako označujejo Perzijci svojega vladarja, kateremu se ni posrečilo ravno zadnje s tem, da je popolnoma zavedno navezal na preteklost perzijske države in od tod našel zvezo z novimi časi, da je izvedel razvoj Irana, ki je v kratkem času njegovih vlad v politiki vzhodnih in evropskih držav dal pomemben položaj. Če zavzema Riza šah danes v angleško-iranskem spopadu odlično stališče in se ne pusti vplivati po izredno močnem angleškem in sovjetskoro-ruskem pritisku, potem to ni nič drugega, kakor trdno vztrajanje na premočrtni politiki, ki jo je imel ves čas odkar vlada. Doživel je, kaj pomeni za njegovo deželo, če se vmešavata dve veliki sili, kakor sta Anglija in Rusija, v politiko njegove dežele, ve, da je to vmešavanje samo preteveza, da bi se okori-

stili, nikakor pa ne, da bi pri tem upoštevali življenjsko važne interese dežele. To osnovno stališče Rize šaha je utemeljeno v tem, da izahaja iz stare perzijske častniške družine z močno narodno zavestnostjo ter je bil obrusen v svojem življenjskem toku, preden je prevzel oblast. Vstopil je kot zastavonoša v perzijsko armado, in sicer pod ruskim poveljstvom v neko kozmaško brigado. Ta stvar je bila svojevrsna. — Po posebnih čudni pogodbi, ki jo je sklenil neki šibki perzijski šah z ruskim carjem, je smela Perzija imeti to kozmaško brigado pod ruskim poveljstvom, da bi na ta način izražala carjevo moč napram Angliji, ki je imela ob tem času na petrolejskih področjih ob Perzijskem zalivu lastno vojaško policijo. Ob začetku svetovne vojne se je zgodilo isto, kar danes zopet preživljamo: Iran je postal izhodno področje

Anglije proti Turčiji, to se pravi praktično proti Nemčiji. Kozmaška brigada, v kateri je služil Riza šah, je pri tem igrala posebno vlogo.

Riza šah je izpolnil pri tem kot častnik svojo dolžnost in se je odlikoval po posebnih dejanjih. Toda bil je že takrat politik. Prvo priliko, ki se je ponudila, je izkoristil, da je najprej odstranil rusko vojaško pokroviteljstvo, ki je izbruhnila ruska revolucija. Prisilil je ruskega poveljnika, da je odstopil in se je bojeval z enim polkom njemu popolnoma vdanih perzijskih vojakov proti boljševikom, ki so s severa vdrli v deželo ter bili od njega potokeni.

Od tega časa naprej je cilj Rize šaha, da odstranjuje od svoje dežele vsak tuji vpliv. Uporabljal je sicer v letu 1921 Angleže, da je vkorakal v Teheran in je odpuštil vse ruske častnike iz vojske ter poskrbel za novo vlado, v kateri je imel od začetka glavno besedo, toda prav kmalu se je s tem ločil od Angležev. Posrečilo se mu je pridobiti ljudstvo zase in opremleno na sicer številčno majhno, toda zelo dobro opremljeno vojsko 1. 1925 dobiti dedno čast šaha ter stopiti na perzijski prestol.

Športna nedelja

Ljubljana, 24. avgusta.

Kolikor bolj se bližamo jesenskim nedeljam, toliko več je športnih prireditev. Seveda prednjačijo nogometne tekme, saj je nogomet najbolj razširjena športna panoga. Tekme od nedelje do nedelje bolj številne tudi zaradi tega, ker nas samo ena nedelja še loči od prvenstvenega tekmovanja. Klubi hočejo vprav zaradi prvenstvenega plesa izrabi vsak prost čas, da dokončno ureje svoje vrste, da bodo lahko uspešno nastopale. Šest moštev je danes nastopilo, nogomet pa, ki smo ga videli na tekmah je bil pa le bolj povprečen in kaže, da moštva še niso v polnem zaletu.

Mars i Mladika 3:2 (1:0)

Navedena kluba sta se domenila za prijateljsko srečanje, ki je bilo odigrano dopoldne na novem Marsovem igrišču za Kolinsko tovarno. Mars je nastopil oslabljen, saj je moral dati nekaj svojih najboljših mož za popoldansko reprezentančno moštvo. Mars je predvedel lepo, kombinatno igranje, le za pogodke je velikokrat zmanjkalo sapa. V Mladiki so Poljanci naleteli na trde in žilave naprotnike, ki se tudi nekaj razumejo, kaj je nogomet. Mladika je že nekaj časa v kar dobri formi in je že mnogim zmešala račune. Fantje so borbeni in vzamejo stvari na zelenem polju resno, kar žalibog pri mnogih klubih pogrešamo. Mars je moral napeti vse sile, da je spravil pičlo zmago v svoj žep. Tekma je bila živahna in so številni gledalci prišli na svoj račun. Sodil je g. Erlih.

Jadran i Moste 3:1 (1:0)

V predtekmi med SK Ljubljano in reprezentanco prvorazrednih moštev sta nastopila Jadran in Moste. Igralci so imeli dolge počitnice in igrali so kar zares. Tekma je bila kar v prvenstvenem stilu. Jadranši se morajo zahvaliti le odločnosti svoje napadalne vrste, da so spravili zmago v svoj žep. Rezultat pa bi bil lahko tudi obraten, saj so imeli Moščani tudi nekaj zrelih prilik, ki pa jih niso znali izrabiti.

Ljubljana i Reprezentanca 3:1 (1:0)

Glavna današnja tekma pa je bila na igrišču Ljubljane med moštvo Ljubljane in reprezentanco najboljših prvorazrednih klubov.

SK Ljubljana je v današnji reprezentanci imela dobrega nasprotnika, ki ji je dal več dela, kot so pričakovali.

Moštvi sta nastopila takole: Ljubljana: Kriše-Boltavzer, Jerman Putrle, Udovc, Pelicon-Starc I., Lah, Starc II., Vesnaver in Pepek.

Reprezentanca: Oblak-Prijatelj, Klančnik, Humer, Sočan, Slamberger II., Berenda, Zigon, Nagode, Kumar, Zinke.

Igra je bila živahna in je vso igro valovila iz polja v polje. Nevernih situacij je bilo pred obojema goloma veliko.

SK Ljubljana je v današnji tekmi nastopila brez nekaterih svojih najboljših (Pupo, Serer, Smole, Erber itd.). Polzkušila pa je nekatere Mariborčane, kako se bodo kaj obnesli. Če vzamemo v obzir, da dozdaj še niso nič trenirali, lahko rečemo, da se bodo z Ljubljanci kar dobro raz-

Vremenska bilanca pasijh dni

Ljubljana, 25. avgusta.

Naj napravimo kratko bilanco letošnjih pasijh dni in bežen pregled za prejšnja leta. Z vremenom je bil letos v tej dobi kmetovalce prav zadovoljen. Ni bilo hudih, katastrofalnih neviht s točo, ki je druga leta klestila po njivah in sadovnjakih. Nevarnost za točo je s temi dnevi splošno minila. Najprvo, kako je bilo v pasijh dneih zadnja leta!

Lani je bilo v pasijh dneih 15 deževnih dni, ko je padlo do 240.4 mm dežja. Tako v juliju, kakor tudi v avgustu so se vrstili prav močni nalivi. Zelo hudi nalivi so bili 22. avgusta. Najhujši so bili okoli Vrhnike. Tamošnji vremenski opazovalec meteorološkega zavoda gosp. Ivan Škvarča je zavodu kratko pisal: »Sporočam, da je danes (22. avgusta) od 7. ure do 12.30 na Vrhniki padlo 90 mm dežja. V zadnjih 58 urah pa 182.9 mm.«

Imeli smo to leto prav tako, kakor letos, zelo hladne dneve, ko je jutranja toplota padla prav nizko; tako je bila 30. julija lani najnižja toplota +8.4°C. Vročina pa se je splošno vrtela med +28° do 31°C.

Pasji dnevi leta 1939 so bili izredno vroči in suhi. Bilo je sicer celotno 16 deževnih dni, toda s prav malimi padavinami. Ves čas je bilo 65.7 mm dežja. Zelo vroč je bil taktak 5. avgust, ko je bila najvišja temperatura +82°C.

Kako je bilo letos z vremenom v pasijh dneih? V juliju je bilo lepo, zaznamovani so bili samo štirje deževni dnevi. V avgustu je bilo deset deževnih dni. V tem času je padlo do 135.5 mm dežja. V avgustu sta bila v pasijh dneih dva velika naliva, prvi 7. avgusta in drugi 13. avgusta. Drugače je vladalo lahno deževje brez hujših vremenskih katastrof, brez toče in velikih povodnj. Letos so kmetje spravili seno prav dobro in je bila košnja obilna. Tudi dnevi za otavo so zelo ugodni in kmetje hite s košnjo prve otave, ki se dobro suši.

Bila so leta v pasijh dneih, ko je padala huda toča, tako leta 1936 na dan 12. avgusta, ki je napravila v mestu in okolici veliko škodo. Huda toča je bila prav tako 12. avgusta leta 1931. Splošno je bilo vreme letos v pasijh dneih ugodno za kopače in tudi izletnike, ki so prihajali na svoj račun ob nedeljah. — d

zumeli. Posebno uporaben je bil Vesnaver na levi zvezi, pa tudi na krilu je bil dober. Obema Starcema je prehud tempo zmanjšal bojevitost. Kriše v голу je v redu opravil svoje, dobljenega gola pa ni mogel ubraniti.

Tudi reprezentanti so dali lepo igro in so velikokrat ogražali nasprotnikova vrata, vendar pa zaključnega strela ni hotelo biti od nikjer. V polju so lepo kombinirali in nekaj časa niso pustili Ljubljancem sploh do besede. Posamezniki so bili prav dobri, le povezanost jim je manjkala, kar se vedno dogodi, če so sestavljene reprezentance brez treninga.

Prvi polčas je končal celo z golom razlike za reprezentante. Gol, ki ga je zabil Kumar z glavo, je bil neubranljiv. V drugem polčasu je izrazil Starc II., a Starc I. je nekaj časa zatem povisil na 2:1. Že je šla igra h koncu, ko je Sandi z lepim strelom povisil rezultat na 3:1.

Med reprezentanti je bil zelo dober Oblak v голу, ki je rešil že skoro izgubljene žoge. V pomošniški vrsti je bil najboljši Sočan v napadu pa Zigon in Kumar. Slednji obeta še mnogo, in kazalo bi, da pride v »obdelavo« pravim rokam.

Sodil je g. inž. Mrdjan, gledalcev je bilo okrog 200.

Novice iz Države

Turistka zmrznila v gorah. Sestri Pia in Graziella Adamoli iz Milana sta šli v družbi dveh bratov Menettijev in profesorja Francia iz Torina na Monte Rosa. Po naporni plezalski turi pa se je nenadoma pripodila nevihta in prek gora je zavel oster leden veter. Turisti so na vse strani naglo iskali zavetja, pa ga niso mogli najti. Sestri Adamoli sta začeli zmrzovati. Posebno se je stalno poslabševalo stanje Pie. Tovariši so se razdelili na vse strani in hiteli v najbližje planinske postojanke po pomoč. Tako je eden od njih prispel do neke planinske koč, toda ko je reševalna odprava prispela do Adamolijev, je bila nesrečnica že mrtva. Ostali turisti so sicer močno trpeli zaradi silnega mraza, toda hujšega kot nekaj ozeblin niso odnesli. Truplo nesrečne turistke so prenesli v dolino in ga tam pokopali.

Kiklon nad Ferraro in okolico. V petek je divjal okrog Ferrare in okolice silovit ciklon, ki je ruval drevesa in odkrival strehe hiš. V vasi Cento je vihar podrl skedenj, kjer so bili zbrani kmetje in trli konoplj. Stavba se je s treskom podrla in pobila precej ljudi. Nekaj stran od tam se je podrla mehanična delavnica. Dva kmeta, ki sta se peljala na vozu, pa sta se pred viharjem zatekla v neko bajto. Komaj pa sta se tja skrila, je zračni vrlinec pograbil bajto in jo kot igračo vrge ob tla. 1 letni Ignacij Bedendo je bil ubit, 23-letni njegov nečak pa močno pobit.

Mehanična in topilniška industrija v Albaniji. Pred 1. 1939. je bilo v Albaniji silno malo industrije, pa še ta je izdelovala le posamezne dele vozov ali avtomobilov v malem obsegu, ker cestno omrežje še ni bilo razpredeno. Takoj po prihodu Italijanov pa se je tudi industrija začela vzhajati. Nastale so večje tovarne motornih vozil vseh vrst, ker je bila zgrajena razsežna cestna mreža. Velika tovarna je bila postavljena v bližini Elbasana, kjer izdelujejo zlasti karoserije in sestavljajo vozila iz delov, ki jih uvažajo iz Italije. Blizu letališča pri Tirani pa je bila kmalu urejena velika mehanična delavnica, v katerih popravljajo in predelujejo letala. Razvijati pa se je začela tudi železarska industrija, ki bi izdelovala prvenstveno vagonne in lokomotive za železnice. Dalje bo v kratkem začelo delovati tudi več livnjske železa.

Italijansko hrvaško sodelovanje na polju tekstilne industrije. Na Hrvaškem deluje poseben odbor tekstilne industrije, ki tesno sodeluje z italijansko tekstilno industrij. Sedaj se pripravljata znana italijanska tekstilna veleindustrija »Snia Viscosa«, da bo postavila na Hrvaškem veliko tovarno za umetna vlakna. Italijanska trdnika bo dobavila potrebne industrijske stroje, surovine pa bo nova hrvaška tovarna dobivala iz Bosne, kjer je ogromno lesa, iz katerega se dobiva kakovostno izvrstna celuloza. »Snia Viscosa« se je že mnogo let poprej bavila s istim načrtom, toda vselej so se pogajanja razbila, ker je belgajska vlada nasprotovala ustanovitvi italijanske tovarne na Hrvaškem.

COLOMBI EXTRA DOWNS
SOLINGEN

PAOLO BAENZIGER

Via Letizia 10 - Bologna

rappresentante generale con deposito della antica fabbrica di coltellierie fine	glavni zastopnik z zalogo starodavne tovarne finih rezil
DUE COLOMBI - SOLINGEN	
cerca concessionari nella Provincia di Lubiana	išče poverjenike v Ljubljanski pokrajini
Offerte a	Ponudbe na
PAOLO BAENZIGER — Via Letizia 10 — Bologna	

1935. naprej. Politične pogodbe z Anglijo Riza šah ni sklenil, zato pa je stopil v ozke prijateljske stike z drugimi orientalskimi državami po pogodbi v Saadabadu.

Notranjepolitično je Riza šah ukrenil veliko število odlokov, ki so se razvili izredno ugodno ter se jim mora Iran skupaj s premočrtno zunanjo politiko zahvaliti za svoj v zunanjem svetu ugledni položaj. Pravilo pri tem ni bilo, kakor smo že v začetku omenili, da je treba staro porušiti, temveč, da je treba na starem graditi novo.

Z isto odločnostjo, s katero je Riza šah dozdaj odklanjal neodvisnost in vsak tuji vpliv na Iran ter pri tem tudi ves čas trdno obstal, je zdaj odklonil tudi angleške in sovjetske poskuse kljub močnemu pritisku obeh vlad in njihovih groženj.

Riza šah in z njim njegova dežela in narod stopijo danes spet na razpotju ali hočejo priti pod angleški vpliv, ali pa bodo zopet izhodili in predmet plenitve ter se s tem odpovedali razvoju, ki ga je začel podjelen in moder državnik. O tem ga bo odločil bližnji čas.

V mali koči ob Savi...

je živel že mnogo let Peter Grmar... Tako se začne naš novi roman v slikah, ki vam bo prikazoval čudovite in razburilne dogodivščine najdenke Aleske, ki mu je v neznem detinstvu rešil življenje, ga vzel k sebi in vzgojil samotar Peter Grmar.

To bo zanimivost, kakršne še niste bili deležni. Povejte svojim znancom in prijateljem, naj si naroče naš list. Naš novi roman v slikah »Zalost in veselje« bo začel izhajati v prvih dneh septembra.

Davek na priležništvo — pri Japoncih

Na Japonskem smejo imeti moški poleg zakonite žene še priležnico in prava žena se temu ne more upreti vse dotlej, dokler je mož tako ne zamari, da pada v revščino. Šele takrat ga lahko žena toži. Proti nenaravnemu starem koruzništvu se začneja pod vplivom krščanstva vedno večji odpor. Predlog novega japonskega kazenskega zakonika ima že določbo, po kateri bo tudi moški kaznovan (ženske so že sedaj), če bi imeli poleg zakonite še druge žene. Dokler pa to ne bo izvedeno, so uvedli na priležništvo davek, kar jim bo v vojnem času zelo prav prišlo. Vsaka priležnica mora biti prijavljena na policiji. V vsej državi jih je okoli en milijon, v Tokiju samem 20 tisoč. Načelnik obsega oddelka vojnega ministrstva je predlagal, da mora plačati vsak moški za vsako priležnico 1000 jenov. Davek na priležništvo bo vrgel državi eno milijardo jenov letno.

Sladkor iz grozdja

V Franciji iščejo vse mogoče načine, kako bi preprečili veliko pomanjkanje sladkorja. Delajo že velike priprave, da bi lahko že to leto pridobivali sladkor iz grozdja. Namesto za pogubne alkoholne pijače naj jim služi grozdje za sladkor. Razumljivo je, da ne mislijo za to uporabiti vsega grozdja Francozi so se sedaj zopet vrnili na staro odkritje svojega rojaka Parmentiera, ki je po Napoleonovem naročilu izdeloval sladkor iz grozdnega soka, da bi s tem odpomogel pomanjkanju sladkorja, ker so tudi takrat Angleži zavrnili dovoz na evropsko celino, zlasti v Francijo.

Pluto-premičnica, ki ubira svoja pota po vesolju

V grškem poganskem bajeslovju smo se učili, da so Grki poznali boga podzemlja in so mu dali ime Pluto. Po tem bogu so imenovali sedaj tudi premičnico, ki je zadnja med zapaženimi planeti. Pluto je bil dolgo neznana zvezda v našem sončnem sistemu. Šele pred leti so ga »odkrili«, oziroma pravilneje, zapazili.

Obstoj tega planeta so že sicer dolgo domnevali. Z njim je nekako tako, kot z zgodbo kakšnega majhnega navihanca; že dolgo so zapisana njegova dejanja, vemo, da je nekje, ne vemo pa, kje je in kakšen je. V potovanju planeta Urana so zvezdoslovci zapazili neke nepravilnosti. To so razlagali na ta način, da mora biti za Neptunom še druga, doslej nepoznana premičnica, ki kroži okrog sonca in vpliva na tek Urana.

Medtem se je pokazalo, da izhajajo Uranove motnje iz popolnoma drugega vira in da ima druge vzroke, kot so jih splošno domnevali, na drugi strani pa so res našli še en planet; dali so mu ime Pluto. Sedaj ga opazujejo in preiskujejo.

Mnogo zanimivega je prišlo pri tem že na svetlo. Pluto prav za prav sploh ne bi smel spadati v družino premičnic. Mnogo manjši je, kot bi smel biti. Le majhno jedrce plava tam daleč po vsejmiru in se dela, ko da bi bilo planet. Tudi z njegovo potjo ni vse v redu. Dočim leže pota vseh ostalih planetov v eni in isti ravnini, se Pluto ne drži tega zakona, ampak hodi bolj svoja pota.

Opazovati ga ni lahko, kajti ta premičnica je zvezda petnajste vrste po velikosti. Od naše zemlje je oddaljen 600 milijonov kilometrov. Za eno potovanje okoli sonca rabi 300 let. Nekateri ga sploh ne bi radi prištevali med otroke našega sonca, ampak bi ga rajši smatrali za posebno nebesno telo, ki svobodno potuje po nebu. Naše sonce ga pa le privlači k sebi. To da je edina zveza, ki jo ima ta premičnica z našim soncem. To naj bi bila tudi pojasnitev znamenitih stranskih poti, po katerih hodi in pleše Pluto.

Radio — huda nevarnost za nežne otročičke

Zdravniki trdijo, da gre vedno pogostejša gluhost pri malih otrokih na rovaš radijskega vreščanja

Zelo so se vznemirile mlade matere povsod, koder je odjeknil glas, kako zelo škodljiv je radio za zdrav otroka v nežni mladosti, in da zelo ogroža sluh.

Živčevje dojenčka je zelo nežno in občutljivo, in se utrdi komaj tja do šestega leta starosti, da ni več toliko nevarnosti za obolenje. Matere slutijo to podzavestno in pojejo svojim miljenčkom tihe, nežne uspanke...

Toda kaj pomaga, ko v nadstropju nad nami, pod nami, na desni, na levi hrešči radio in vznemirja ubogo bitje in ga drami iz spanja.

Proti premočni sončni luči pač zavarujemo očke dojenčkove, da bi pa zavarovali pred hreščimi glasovi radia tudi nežne živce in ušesa de-

teta, nam niti na misel ne pride. Dete leži v zibelki, gleda zaspano in prisluškuje neznanim glasovom, zaspani pa ne more... In ko ga naposled vkljub hrušču in trušču premaga zaspanec, je njegovo spanje nemirno, ker mu brnijo v ušesih glasovi radia.

Zdravniki so dognali, da povzroča radio v nežnih živcih dojenčka nekakšno tresenje, ki vznemirja živce in čigar posledica je nervoznost. Zdravniki sicer še niso postavili kakšnega posebnega pravila. Toliko pa je gotovo, da nervoznost in gluhost, ki se zadnje čase tako pogosto kaže pri otrokih, nista brez vzroka. In zato ne kaže, da bi pustili v nemar svarilo zdravnikov, ki opozarjajo, kako je kvaren vpliv radia na otrokovo zdravje.

Odkritja o živalskem svetu izpred 30 milijonov let

dokazujejo, da je tedaj bila Srednja Evropa tropska pokrajina s hudo vročino in vsemi njenimi pritliklinami

Nemški listi so pred časom mnogo pisali o novih izkopaninah, ki jih je odkril v Geisenthalu v Nemčiji znani arheolog profesor Leigelt. V velikih premogovnikih okrog Geisenthala je namreč našel profesor Weigelt ostanke izumrlih predzgodovinskih živali, ki so živele v teh krajih pred 30 milijoni let.

Na bogatih in zelo zanimivih izkopaninah se je moglo jasno dognati, da je vladalo v teh krajih pred 30 milijoni let tropsko vroče podnebje. Po- dozne rastline in živali, kot so bile tam izkopane, žive namreč danes samo v tropskih krajih.

Veliko zanimanje so povzročile nove izkopanine tudi zato, ker so tam prvič našli tudi dobro ohranjeno kožo in celo drobce krvi predzgodovinskih živali, dočim so doslej našli vedno samo le na kosti.

Pri raziskovanju novih najdenin so prišli do popolnoma novih dognanj o živalstvu one dobe. Tako so n. pr. spoznali, da je bil predzgodovinski

konj le okrog 70 cm visok, to se pravi, da je bil približno tako velik, kakor danšnji pes volčjak. Ta konj je imel posebno močne in ostre prednje zobe, ki so mu služili za orožje v obrambi.

Posebno lep primer predzgodovinske živali je krokodil. Okamenel je v ležečem položaju. Poleg okamenelih tropskih rastlin je ta krokodil najboljši dokaz, da je v teh krajih bilo pred 30 milijoni let tropsko podnebje. V istih ležiščih so našli tudi veliko kačo. Dolga je bila in pol metra. Sorodna vrsta kač živi sedaj v južnoameriški Anakondi.

Krščeni in židje v Zagrebu. Po ukazu poglavnik smejo služiti pri židovskih družinah kot hišne pomočnice le krščene osebe, stare nad 45 let. Mlajše morajo zapustiti službo. Doslej je izstopilo do 2000 mladih gospodinskih pomočnic, uslužbenih pri židih.

Drugi kraji — druge navade

Pri nas si manemo roke v znamenje zadovoljstva, če smo kak posej dobro opravili, ali pa sploh, če smo zadovoljni s kakim uspehom. Na Koreji pa ni tako. Tam si manejo roke v znamenje prošnje, kadar jo hočejo prav posebno poudariti ali »milo prositi«.

Ali ste že videli najnovejši »Obisk«?

S 5.—6. številko je obnovil izhajanje naš najboljši, najpriljubljenejši in zdaj tudi edini ilustrirani družinski mesečnik »Obisk«.

Po daljšem presledku — ki je pač vsakomur razumljiv — prihaja spet »Obisk« med svoje prijatelje. Navzlic izgubi velikega števila naročnikov, se je lastništvo odločilo izdati ta, edini slovenski ilustrirani družinski mesečnik, dalje. List bo glede vsebine in zanimivosti ostal zvest dosedanjim prizadevanjem v upanju, da bo tako najbolj ustreget naročnikom in zahtevam sedanjega časa. Do konca leta bo revija predvidoma izhajala v dvojnih številkah, da ujamemo zamudo zaradi izpadka vojnih mesecev. Za vse tiste naročnike, ki so plačali revijo za celo leto naprej, pa so spremenili zadnje čase naslov, bodo list hranili v upravi, da ga tam dvignejo ali pa da sporoče svoj novi naslov.

Po vsebinski plati je »Obisk« tudi s to številko ostal zvest svoji tradiciji: da je domač, zanimiv in pisan — skratka, da je revija, ki ustreže vsakomur in ki zadovoljuje zlasti danes tudi ljudi, ki so bili vajeni razkošnega tujega blaga.

Naslovna stran — motiv z Rimskega Fora, nekaj slik v notranjosti in omemba spomladanskih dogodkov, kakor so jo prinesli vsi listi in revije, izšli v novih razmerah, nas spominjajo zgodovinskih sprememb, ki sta jih doživela naš narod in naša domovina letos. Bakrotiskana priloga prinaša vrsto prelepih poetičnih slikovnih motivov, dalje mojstrski fotografski prikaz »Zetev na Dolenjskem«. Ta skupina slik je bila ob lanskem natečaju »Obiska« poplačana z II. nagrado. Iz nje diha naša blagoslovljena zemlja, delo in njun sad — kruh. V bakrotisku dobimo še slikane dokumente o vojnem razdejnanju v Sloveniji, pripevke naših vodilnih fotografskih umetnikov, na zadnji strani pa vidimo jedro in korajžno dolenjsko žanjico z dvignjenim srpom sredi pšeničnega bogastva.

Ostali del prinaša dramatično novelo F. Frečeta »Svet brez meja« z ilustracijami F. Klemenčiča; Severina Šalija, vodilnega med mladimi pesniki, »Poletno idilo«; posrečeno in čez vse zanimivo razpravo dr. M. Mikuza »Soba, tujevc« v Narodni galeriji z obilnimi ilustracijami. Zatem je po Mihlu Malešu ilustrirana novela iz otroškega doživljanja »Karlek«, s slikami pojasnjeni esej I. Campe »Kult cvetja na Japonskem«, ki nas uvaža v poetično sožitje med japonskim človekom, njegovo tradicijo in med cvetjem. Nadaljuje se sentimentalno-romantična povest »Amariyis« — tudi s slikami. Štefan Plut je prispeval zanimivi in časovno aktualni prirodoopisni prikaz »Mir in sporazum med živimi« in mu dodal nekaj ponazarajočih slik. Vrsta slik iz najnovejšega risane filma nam obudi spomine na mladost pod naslovom »Gulliverjeva čudovita potovanja« v filmu. V svet znanstvene fantastije in podmen nas ob drastično nazornih risbah E. Šajovca povaja P. Devauxa članek »Če bi bilo tako...« — eden najzanimivejših prispevkov v številki sploh. Moda, ki obsega cele štiri strani, je to pot zlasti posrečena, zanimiva in praktična, kakor tudi ves ženski in

gospodinski del, ki prinaša poleg risb, nasvetov in drugega tudi posebni članek »Mleko — najpogostejša hrana«. Detektivska uganika pod naslovom »Božji mlini mellejo« je zapletena in skrivnostna, da je veselje, bogat je šah, prevejane uganke — kakor vedno.

Ilustracijski del med besedilom prinaša poleg drugega motive o novem športnem forumu v Rimu, o današnji Japonski itd.

Skratka — ta številka je zanimiva in pisana, da ne velja dalje navajati. Vzemite jo v roke, če pa je nimate, si »Obisk« — edini slovenski ilustrirani družinski mesečnik — naročite takoj pri upravi Ljubljana, trgovina Ničman, Kopitarjeva ulica. Velja za vse leto samo 30 lir, za pol leta pa 15 lir.

Izučeni tujinci — reševalci brodolomcev

Ljudje, ki imajo opravka na morju, vedo, da so tujinci zelo brihtni živali; lahko jih je marsikaj naučiti. Novo je sedaj to, da znajo biti tujinci celo dragocena pomoč brodolomcem.

Dvema norveškima ribičema je prišlo na miš, sel, poizkusiti naslednje: vzela sta nekaj izučeni tujince v ladjo in jima pokazala, naj v določenem trenutku skočita v vodo in prineseta konec vrvi na določeno mesto. To se je posrečilo.

Na Norveškem imajo zdaj že postajo za reševanje brodolomcev z večjim številom tako izučeni tujince. Če se kaka ladja ponesreči ali ob nevihti udari ob skalo ob vhodu v fjord, skočijo tujinci v vodo in hitro plavajo k ponesrečeni ladji. K ladji nesejo vrvi, privezane na obalo. Moštvo na ladji dobi po tej vrvi tudi jekleno sidro, vrvi napno med obalo in ladjo, moštvo pa se po njej spušča k obrežju. Pravijo, da se je poskus take rešitve že večkrat dobro obnesel.

Tudi žebli so že iz papirja

Pa recite, da ljudje v vojnem času niso še prav posebno iznajdljivi. Pomanjkanje tega ali pa onega jih sili k iznajdljivosti. Zelezo je že ena tistih stvari, ki jih v vojni ne sme manjkati. Ker pa tega ni povsod v izobilju in morda celo ne toliko, kolikor bi bilo nujno potrebno, si je pač treba nekoliko pomagati.

In tako nas je pred nedavnim presenetila novica, da se je nekemu iznajditelju posrečilo izdelovati nadomestke železa kar iz papirja. Naredil je na primer žebelj iz papirja. Papirno snov je izpostavil posebno močnemu pritisku in jo tako izobiljaval v žebelj. S takimi žebli so tudi že naredili poskuse, ki so se baje izredno dobro obnesli. Izkazalo se je, da papirni žebelj celo niso po trepetnosti prav nič slabši kakor pravi železni žebelj. Poleg tega pa imajo še to prednost — da ne zarjave.

G. L. Bonelli:

Črni križar

Zgodovinski roman

Pogledal je na spodaj ležeče dvorišče in videl, da se je tukaj zbralo nad sto vojščakov. Nekateri izmed njih so vlekli proti vratom veliko bruno, ki je bilo na koncu okovano z železom. Očividno so z njim hoteli prebiti vrata.

»Spraviti se hočejo nad vrata!« je zamrmral Okrenil se je proti tovarišem, ki so molče stali poleg njega in čakali njegovih ukazov.

»Razredčite ono kopico tam spodaj, prijatelji!« jim je velel. Lohi so se napeli in kmalu so zažvižgale puščice skozi temno ozračje.

Kmalu se je od spodaj zaslišalo kričanje, ki je pričalo, da so križarji kljub temi dobro zadeli. Nekaj puščic je priletelo tudi od spodaj, toda v temi so zgrešile cilj. Ne mence se za to, so križarji še dalje obstreljevali Saracene, ki so končno uvideli, da je njihov trud zaman. Umaknili so se in odvedli ranjence s seboj.

»Šakali so zbežali v svoje brlogel!« je smeje se dejal eden izmed križarjev, ko je videl, da je dvorišče ostalo prazno.

»Gotovo se bodo vrnili,« je dejal Črni križar. »Zaradi teme njihovih strelci ne morejo ničesar opraviti; zato bodo čakali, da se zdani. O tem sem prepričan, kljub temu pa naj dva izmed vas ostaneta tukaj na straži. Ti, Martin, skrb, da se bo vsaki dve uri menjala straža tukaj in v dvorani. Mi pa gremo počivati, da bomo ob zori pripravljeni, da se pomenimo z onimi tam spodaj.«

»Bodite brez skrbi! Vse bo storjeno tako, kakor želite.« Črni križar je dobro predvideval namere Saracenov. Kakor hitro se je začelo daniti, so začele iz raznih smeri leteti puščice proti vrhu trdnjave, kjer so stali križarji. Obenem se je že

30 začela pomikati proti stolpu velika ščitna streha, izpod katere se je videla z železom okovana glava ovna.

Strazniki so takoj obvestili Črnega križarja o sovražni-kovem gibanju. Ta je velel postaviti na vrhu stolpa več ščitov, katere so našli v orožarni, nato pa je dal znesti na vrh vse pohištvo iz dvorane ter ga zložiti na kup tih nad vrati, kjer so se Arabci pripravljali na napad. Ukazal je kup zažgati in zvaliti na napadalce.

Ognjen plaz je padel na ščitno streho in jo podrł. Ogorki so leteli na vse strani in povzročili zmedo med napadalci. Oblak puščic je še pospešil njihov beg.

»Ali mislite, da bodo sedaj imeli dovolj?« je vprašal eden izmed križarjev poveljnika.

»Bojim se, da ne,« mu je odvrnil ta. »Ker vedo, da nas je malo, se bodo brez dvoma vrnili in bodo skušali z drugimi sredstvi zavzeti trdnjavo.«

»Toda stolp je zelo trden in ves njihov trud bo zaman. Z lahkoto moremo odbiti vsak njihov napad.«

»Toda vseh sovražnikov ne bomo mogli z lahkoto premagati. Bojim se, da bosta v nekaj dneh prodrla v to trdnjavo, ki izgleda, da je tako močna, dva sovražnika, proti katerima se ne bomo mogli braniti.«

Križar je začuden pogledal poveljnika, ki je zamrmral: »Lakota in žeja.«

VII. poglavje.

Past.

Že prvi dan po odhodu iz doline je Andrej zagledal predstraže Saracenov, toda kljub temu ni pospešil svojega bega. Da bi preprečil, da bi Saraceni obkolili njegovo četico, je odposlal nekatere svoje tovariše kot izvidnike na razne strani, z ostalimi pa je hitel po cesti proti Lidi.

Šele čez dva dni je eden izmed izvidnikov prišel poročat, da se je desni strani pojavila številna četa beduinov. Iz izvidnikovovega poročila je bilo jasno, da nameravajo beduini z desne strani obkoliti begunce.

»Koliko jih je?« je vprašal Andrej, ko je velel svojim spremljevalcem, naj krenejo nekoliko proti levi.

»Nekaj več kot sto jih mora biti.«

»To pomeni, da je glavna četa ostala za našim hrbtom in jo bomo kmalu zagledali. Pohitimo torej! Potruditi se moramo, da jih speljemo čim dalje mogoče. Če bi nas sedaj napadli, ne bomo mogli uiti gotovi smrti.«

Skupina križarjev se je spustila v dir. Krenila je proti vzhodu in se je ustavila šele o mraku ob vznožju nekega griča. Andrej je prvi skočil s konja.

»Pustili smo naše prijatelje precej zadaj in se nam ni treba bati, da bi nas tako kmalu napadli. Lahko si privoščimo nekaj počitka.«

Razhajali so in se utaborili ob vznožju griča, ne da bi prižgali ognje. Andrej je postavil straže, nato se je zavlil v odejo in legel na tla. Toda ni mogel takoj zaspati. Začel je proučevati položaj. Spominjal se je, da je Mohamed pripovedoval, da ima Hasan s seboj več kot pet sto vojščakov. Sto jih je bilo na njegovi desnici, a kje so bili ostali? Ali so ga že prehiteli ali so še za njegovim hrbtom? Jasno je bilo, da ga hoče sovražnik obkoliti; toda na kateri strani je bil že bolj naprej, na desni ali na levi? Če je bila desna stran spredaj, je bilo vse v redu. Če pa jih je levo krilo v širokem loku zajelo, tedaj jim ne ostane drugega, kot da junaško padejo v boju za križ. A Mohamed? Ali je že dosegel križarsko armado? In Črni križar? V tem hipu se je najbrž že boril z Mabrukovi vojščaki. Ali bo mogel vztrajati dovolj dolgo?

Te in podobne misli so se porajale v Andrejevi glavi, dokler ga ni premagala utrujenost. Prav kmalu je zaspal.

Zbudilo ga je rožljanje orožja. Odprl je oči in videl, da njegovi tovariši sedajo konje. Danilo se je že in audi on je hitro skočil pokonci.

Eden izmed njegovih tovarišev je našel studenec v neposredni bližini taborišča. Vsi so šli tja in se okrepčali. Andrej je velel, naj si napolnijo mehove za na pot. Nato je dal znak za odhod.